

De *Postryder* vershynt s' dingsdags, s' donderdags en zaterdags.

Men schryft in te Tongeren by M. COLLEE, boekdrukker uitgever van dit blad, groote markt, 20, en by alle postdirecteurs.

Alle toezending van brieven, annoucen, geld, enz., moet gefrankeerd zyn.

DE POSTRYDER

DER PROVINCIË LIMBURG.

Het abonnement is bepaald op 7 fr. binnen de stad. 8 fr. buiten de stad.

Een blad afzonderlyk, 20 centiemen.

De aankondigiugen, per drukregel, 15 centiemen.

De reklamen, per drukregel 25 centiemen.

TONGEREN, DEN 21 OCTOBER.

Te Maeseyck, even als te Fosses en op andere plaetsen waar zulks mag geklooken worden, poogt ons liberatersch ministerie twee liefdadigheds gestichten te berooven van hun godsdienstig karakter, en dit niettegenstaende den uitdrukkeliken wil hunner stichters.

Het weeshuis van Maeseyck zoo wel als het oud mannen huis, is gesticht over meer dan eene eeuw door godsdienstige personen, wier uiterste wil moet geëerbiedigd worden. De stichters hebben voorwaarden bepaald die onbetwistbaar bewyzen dat zy eene godsdienstige inrichting aen de gestichten wilden geven. Zoo vereischt onder anderen het testament van Mevr. de w^o Reynders, de stichtster van het weeshuis, dat M. de deken van Maeseyck altyd het bestuur van het gesticht zal hebben, omdat deze in hoedanigheid van geestelyk hoofd der parochie meer waarborg oplevert tot het volbrengen der condities welke de godvruchtige dame vastgesteld heeft.

Heden komt men den wil der stichters onder de voeten te treden. Men zoekt de gestichten aen het bestuur van M. den deken te onttrekken en aen wereldsche overheden te vertruwen.

Men beroept zich op wetten, ja, maer op wetten die noch met den geest onzer constitutie, noch met den aerd onzer vryzinnige en godsdienstige bevolking overeenstemmen en die tot eenen tyd behooren waer de vryheid gebannen en het vaderland verdrukt werd onder de dwingelandy der fransche revolutie. Wat Napoleon I Willem I en onze verschillende ministeriën ontzien en geëerbiedigd hebben, dat wordt heden aengerand en vernietigd door het belgisch liberael ministerie!

Eer zy onze vaderlandsche geestelykheid die alweer daer is, gelyk onder het fransch en het hollandsch gouvernement om de gekrenkte regtvaardigheden en vryheid te wreken en te verdelfigen zoo verre dit in hare magt gelegen is. Ter proeve zy het volgende stuk waer van ieder Belg met genoegen en dankbaerheid kennis zal nemen.

Aan Mynheer Polus, Deken van Maeseyck.

Mijnheer de Deken,

In uwe hoedanigheid van *Bastierder* of *Provisour* der fondatie van het Weeshuis der stad Maeseyck hebt gy ons ter kennis gebracht, dat het beheer van gezegde fondatie u op dit oogenblik wordt betwist.

Dat bestier werd u gegeven ingevolge testamenteele beschikkingen, wettelyk goedgekeurd, en door de verschillende regeringen welke elkander sedert bijna eene eeuw zyn opgevolgd, bekrachtigd.

Het is u door de stichters geschoonen geworden, wijl zy wel voorzigt, dat andere dan de door haar aangeduide personen niet in staat zouden zyn hare vrome inzichten in zulke mate

te verwezenliken en te waken, dat de weezen immer kinderen der Roomsche Katholieke Kerk zouden zyn; van voortdurend te zorgen dat de kinderen op alle Zon- en feestdagen, te zamen met den over het Weeshuis gestelden persoon, geknielt een rozekrans bidden; kortom, van de voorwaarden te doen nakomen welke de godvreezende weduwe Reijnders nadrukkeliken en in een geestelyk belang voorgeschreven heeft.

Het bestier, Mynheer de Deken u aldus toevertrouwd, is een heilig pand, dat gy geenszins in andere handen kant overgeven, zonder uwen plicht van Zielenherder te vergeten; zonder te kort te blijven aen de verplichtingen welke gy jegens die arme weezen, u op eene bijzondere wijze aanvertrouwd, te vervullen hebt; zonder het vertrouwen te verraden, dat de godvruchtige stichtersse te recht in de geestelyke overheden der parochie gesteld heeft, en wel zulk vertrouwen, dat zij hun volle en algeheele macht verleent, niet slechts om te bestieren, te verkoopen, te veranderen, maer om zonder uitzneming alles te doen, wat zij voor God en in geweten oordeelen zullen tot deugdelijk beheer des huizes voordeluyk te zyn, en zulks zonder eenig voorbehoud in alles wat de stichting onmiddelyk of middelyk aenbelangt. Dat bestier, u in diervoege en overeenkomstig alle goddelijke en menschelike wetten toevertrouwd, is voor u een recht geworden, dat men u zonder openlyke onregtvaardigheid niet ontnemen kan; elk geweld tot dat einde zou een ware roof zyn.

Wat de gedragslijn betreft welke gy in deze omstandigheid te volgen hebt, deze, Mynheer de Deken, is u duidelyk voorgeschreven door de eeuwige gerechtigheid zelve, die u verbiedt rechtstreeks of zijdelings medetewerken in een onrecht van welken aard ook, zelfs al zou het enkel met een prijsbaar doel, eene loffelyke meening gepleegd worden.

Voor God en voor de menschen, in recht en in geweten, kunt gy dus, Mynheer de Deken, slechts een antwoord geven: *Wat gy mij vraagt is onregtvaardig; het is mij niet geoorloofd het te doen.*

Reeds is dit antwoord in meer of min gelijke gevallen door een groot aantal van God en hune godsdienst getrouwe priesters en geloovigen gegeven geworden; reeds is dit antwoord duidelyk uitgedrukt geworden in eenen brief door Z. Em. den Kardinaal in naam van alle de Bisschoppen van België aen de leden van den Senaat aangeboden, tijdens de beraadslaging betreffende de wetsbepalingen, krachtens welke men heden die ongerechtigheden voltrekken wil.

Wij vertrouwen, Mynheer de Deken, dat onder de Katholieken van Maeseyck er geene zullen gevonden worden die dat recht zouden willen miskennen dat u toekomt, dien plicht loochenen die op u drukt, en vooral geene die zouden willen medehelpen om u aen beide onwaardig te doen verzaken.

Aanvaard, Mynheer de Deken, de uitdrukking mijner hartelike en verkleefde gevoelens.

† THEODORUS, Bisschop van Luik.

Luik, den 11 October 1865.

schreven staen by den kantonrechter. Wy behoorden vroeger eigenlyk al niet tot de slechtsten en deden zoo maer wat mede om geene onaengenaemheden met de anderen te hebben, maer nu hebben de leeraers en de smid ons moedlyk gemaakt, en willen wy ons van die woestaerds afgescheiden houden.

— Voor het oogenblik zyn wy het nu die den toon geven, zeide August Lange, en met Gods hulp hopen wy het hoofd boven te houden?

Zy begeleiden Walther tot voor Rosa's deur en terwyl hy den meiboom plantte, plaetsten zy zich in eenen halven kring en zongen het schoone lied, dat Agatha in de *Freischütz* zingt: *Leize, leize fromme Weisse!*

De gordynen van Rosa's kamertje waren dicht toe en er liet zich niet de minste beweging aen bespeuren, hoe dikwyls Walther er ook naer zag. Daer boven zat het meisje overreind en met gevouwen handen in haer bed. Zy was door het gezang niet terstond gewekt geworden, maer veeleer daardoor in een lieflyken droom gewiegd. Zy had zichzelf in het wit gekleed en een groenen krans in het haer, met Walther op een met meien versierden wagen zien staen; zoo waren zy langs haer huis gereden; haer vader stond in de deur en had zich innig vergenoegd in de handen gewreven, gelyk hy dit in zyne bittere dagen ook wel placht te doen. Toen had zy op eens Walther met een wapperend vaendel op een vurig zwart paerd zien wegrennen en zy verbæde er zich half ontwakende over, dat zy hem zoo kalm had nagezien. Nu

Tentoonstelling van Bilsen.

Ziehier op welke wyze de pryzen behaald zyn in den landbouw-tentoonstelling van Bilsen, waer van wy in ons nummer van verleden dingsdag melding gemaakt hebben:

Paerden.

Aen den eigenaer van den schoonsten hengst, trekas:

- 1 prys, Morhaye Hubert van Schalkhoven.
 - 2 » Serdongs Frederik van Schuelen.
- Voor de schoonste merrie, trekas:
- 1 prys, Serdongs Frederik van Schuelen.
 - 2 » Breuls Henri van Gellick.
 - 3 » Nicolaï Hubert van Genoels-Elderen.
- Voor den schoonsten ruin, trekas:
- Geenen prys toegewezen.
- Voor het schoonste veulen:
- 1 prys, Nicolaï Hubert van Genoels-Elderen.
 - 2 » Thys Jacob van Vliermael.
 - 3 » Geraerts Willem van Veldwezelt.

Hoornvee.

Voor het schoonste lot hoornvee:

- 1 prys, Mevrouw baronnes de Moffarts van Hoesselt.
 - 2 prys, Merken Lambert van Bilsen.
- Voor het schoonste lot hoornvee, kempisch ras:
- Geenen prys toegewezen.
- Voor den schoonsten stier:
- 1 prys, Somers Pieter van Hoesselt.
 - 2 » Thysen Jacob van Vliermael.
- Voor den schoonsten stier, kempisch ras:
- Geenen prys toegewezen.
- Voor de schoonste melkkoe:
- 1 prys, Thys Willem van Bilsen.
 - 2 » Mevrouw baronnes de Moffarts van Hoesselt.

Voor de schoonste melkkoe, kempisch ras:

- 1 prys, Mevrouw de Montaigne Josephine van Munsterbilsen.
 - 2 prys, niet toegewezen.
- Voor het schoonste rund onder de 3 jaren oud:
- 1 prys, Lousberg Willem-Lambert van Bilsen.
 - 2 » Mevrouw baronnes de Moffarts van Hoesselt.

Voor het schoonste kalf:

- 1 prys, Merken Lambert van Bilsen.
- 2 » Scheepers Willem van Rommershoven.

Voor den schoonsten werkos:

Geenen prys toegewezen.

Schapen.

Voor het schoonste kudde schapen:

- 1 prys, Notelaers Gilis van Althoesselt.
- 2 » Nys Willem van Bilsen.

Voor het schoonste kudde schapen, in de Kempen gevoed:

Geenen prys toegewezen.

Voor den schoonsten ram:

Prys, Nys Willem van Bilsen.

Varkens.

Voor den schoonsten beer:

- 1 prys, Vandoren Andries van Hoelbeck.
- 2 » Boelen Theodoor van Boorshoim.
- 3 » Nicolaï Hubert van Genoels-Elderen.

Voor de schoonste zoog, dragende of vergezeld van hare jongen:

- 1 prys, Vandormael Willem van Bilsen.
- 2 prys, Scheepers Willem van Rommershoven.
- 3 » Nicolaï Hubert van Genoels-Elderen.

was zy geheel wakker. Gezang I waer? Op den toren. Neen, onder haer venster. Rosa bloosde tot in haren hals en zag schuchter naer de met gordynen bedekte vensters. Steeds voller en voller zwellen de toonen van het lied: de schoone mannenstemmen klonken in zo'n goede harmonie en zy meende er eene by te hooren, die haer boven alles lief was. De nieuwsgierigheid overwon eindelyk de blootheid; zy wierp eenige kleederen om en daarna gleeft ze onhoorbaar over den rand van hare legerstede heen en ging aen het venster. Toen ze het gordyn een weinig oplichtte en in de morgenschemering naer buiten zag, ontwaerde zy Walther, den meiboom en de zangers. Zy lachte by zich zelve en verborg haer gelaet in hare handjes.

De mei was geplant en de knapen zongen juist het slotvers van hun lied, toen Wilhelm naer den hoek van den tuinweg heen wees; Barthel bevond zich daer. Met eene byl in de hand trad hy met akeligen ernst op Walther toe. Het gelek wel naer eene geestverschyning, zoo als hy daer uit het half duister te voorschyn kwam. Allen verstomden en staerden hem aen.

— Hebt gy die mei geplant? vroeg hy op een akelig somberen toon aen Walther.

— Ik geloof Barthel, dat gy geen recht hebt my zulks te verbieden, zeide Walther.

— Geen recht? ha, ha, ha! lachte Barthel, heeft zy u dat gezegd d'...

Met berende lippen en uitpuilende oogen stond hy voor Walther en zwaiede de byl in de hand.

Geiten.

Voor de schoonste geit:

Prys, Daenen Jean-Hubert van Bilsen.

Voor de schoonste ram:

Geenen prys toegewezen.

BUITENGEWOONE PRYS.

Aen den exposant die het meeste vee van allen aerd, op de tentoonstelling zal gebragt hebben: Prys verdeeld tussehen Scheepers Willem van Rommershoven en mevr. baronnes de Moffarts van Hoesselt.

Landbouw voortbrangfels.

Voor de schoonste tarwe:

- 1 prys, Daenen Jean-Hubert van Bilsen.
- 2 » Withofs Michel van Bilsen.

Voor de schoonste rogge:

- 1 prys, Daenen Jean-Hubert van Bilsen.
- 2 » Martens Willem van Holt (Bilsen).

Voor de schoonste wintergerst:

- 1 prys, Martens Willem van Holt (Bilsen).
- 2 » Bollen Jean, schepen te Bilsen.

Voor de schoonste haver:

- 1 prys, Masseau Alexander van Brée.
- 2 » Martens Willem van Holt (Bilsen).

Voor de schoonste boekweit:

- 1 prys, Notelaers Andries van Bilsen.
- 2 » Niet toegewezen.

Voor de schoonste beeten, 6 of meer:

- 1 prys, Lousbergs Willem-Lambert van Bilsen.
- 2 » Nuss Simon Lambert van Bilsen.

Eervolle melding aen den heer de Matthys Max van Hoesselt.

Voor de schoonste veldwortelen:

- 1 prys, Mevrouw baronnes de Moffarts van Hoesselt.

2 prys, Breuls Henri van Gellick.

Eerv. melding aen Bollen J., schepen te Bilsen.

Voor het schoonste vlas (ongebraekt):

1 prys, Withofs Michel van Bilsen.

2 » Bollen Jean, schepen te Bilsen.

Voor de schoonste verzameling van aerdappelen op zynen grond uitgewassen, ten minste tien van elke soort:

1 prys, Nuss Simon-Lambert van Bilsen.

2 » Withofs Michel van Bilsen.

Eervolle melding aen Dreesens van Hasselt voor zyne collectie van 63 soorten.

Voor de schoonste rapen:

1 prys, Indekeu Jan-Mathys van Neeroeteren.

2 » Breuls Henri van Gellick.

Voor de schoonste boter:

1 prys, Mevrouw de Montaigne Josephine van Munsterbilsen.

2 prys, Withofs Michel van Bilsen.

Voor den schoonsten en zwaersten honig (een korf):

1 prys, Lormans Antoon van Bilsen.

2 » Withofs Michel van Bilsen.

Voor de schoonste verzameling nieuw ingevoerde planten:

Prys, de Matthys Max van Hoesselt, voor eene collectie van 17 soorten van voeding en granen.

Eervolle melding aen Adam Leon, hovenier, chief van het etablissement van boomkweekery van Thierry te Haelen en aen M. Lowet, pastoor te Gellick.

Boomvruchten.

Voor de schoonste verzameling van peeren:

— Nu, zeide Walther eene schrede achteruit gaende en hem sterk aanziende.

— Houd! schreeuwde Barthel plotseling in een aanval van woede, en de byl opheffende sprong hy op Walther toe.

Op eens wierp zich nu eene donkere gedaente aen Walthers borst, doch zink onmiddelyk daerna ineen. Barthels byl had Wilhelm getroffen.

De knapen wierpen zich nu op Barthel, doch met reuzenkrachten drong hy allen van zich terug en naer het schein nog grooter van gestalte dan anders, met schuim op den mond zyne haren verward en steil opstaende en met opgeheven byl brak hy midden door de hem omgevende jongelieden heen en verdween. Zy snelden hem na, doch zonderlingwyze, in de nabylheid van het kerkhof, werd hy op eens aen hun gezicht onttrokken.

Walther wierp een blik op Rosa's venster, doch het bleef daer alles stil. Op eens roilde hy zich echter door zachte armen omvat en toen hy zich omwendde, stond Rosa by hem in haer dun rokje en met loshangende haren.

— O gy leeft! God zy gedankt! dat is het werk van Barthel!

Zy boog zich nu haestig naer den armen Wilhelm, die het leven van haren Walther gered had. Zy wischte hem het bloed van den mond en van het voorhoofd en snelde naer de bron om water te halen; de armen jongen bewoog zich echter niet en werd steeds kouder — hy was dood.

VAN PAESCHEN TOT SINXEN.

EENE DUITSCHE DORPSGESCHIEDENIS.

(Vervolg)

Toen de knapen weër door het dorp gingen, ontmoeten zy een man die een zeer schoonen meiboom droeg. Naest hem ging de kreupele, die met zonderlinge, nu eens treurige, dan weder vrolyke gebaren, de byl en de spade zwaiede. De boerenknapen herkenden in den meidrager den opzichter. De plotselinge verschyning van den man, die zoo veel stof tot praten had gegeven, werkte op hen allen, als of hun een groot geluk wedervaren was. Zynelden naer hem toe, begroetten hem met luud gejuich en drukten hem de hand. Zy herinnerden hem aen den tweeden Paeschdag en noemden hem een « kapitalen kerel, » daer viel geen oogenblik aen te twyfen. Zy deeldem hem, naer zy zelden uit goede bronnen meê dat de paerl van het dorp, de schoone Rosa, hem gansch niet ongenegen was, en drongen er by hem op aen, dat hy in het dorp zou komen wonen. De opzichter nam deze hulde met hartelike vreugde aen, maer kon terens niet genoeg zyne verbazing te kennen geven over de veranderde gevoelens by de dorpsbewoners. De kuipersgezel zeide:

— Wy zyn ook allen nog niet van gelyke gedachten. Er zyn er nog genoeg die de hoofden by elkander steken: maer zy zyn een weinig bevreesd, omdat zy het gerecht niet vertrouwen sedert Barthel en zyn oom zoo slecht aenge-